

Univerzita Karlova
Právnická fakulta
Katedra obchodního práva

Oponentský posudek disertační práce Ivy Gavrilové „Řešení sporů z mezinárodní kupní smlouvy“

Na základě rozhodnutí děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy jsem byl ustanoven oponentem disertační práce disertantky Ivy Gavrilové na téma „Řešení sporů z mezinárodní kupní smlouvy“. K oponentuře mi byla předložena jmenovaná disertační práce, kterou disertantka zpracovala pod vedením školitelky prof. JUDr. Moniky Pauknerové, CSc., DSc. o celkovém rozsahu 178 strany, z čehož 152 stran tvoří vlastní text práce. Práce obsahuje cizojazyčné shrnutí.

Aktuálnost tématu

Téma je mimořádně aktuální, neboť řešení sporů s mezinárodním prvkem není praxí uspokojivě reflektováno.

Náročnost tématu

Jedná se o vysoce náročné téma, které v sobě zahrnuje nutnost znalosti mezinárodního i vnitrostátního práva, jakož i dobrou orientaci v historických souvislostech mezinárodního práva soukromého. Náročnost tématu je zvýšena tím, že naprostá většina literatury zabývající se daným tématem je cizojazyčná. Vědeckými metodami, které se nabízejí při zpracování tématu, jsou analýza, komparace, a nejnáročnější metodou při zpracování tohoto tématu je bezesporu syntéza.

Hodnocení práce

Práce se tematicky, ale i formálně rozpadá do dvou více méně samostatných částí. První se zabývá Vídeňskou úmluvou o mezinárodní koupi zboží a druhá příslušností soudů při řešení sporů s mezinárodním prvkem. Nutno konstatovat, že předložená práce je naprosto výjimečná, a to v obou částech. Práce brilantně popisuje a analyzuje jednak předmětnou úmluvu, ale i její praktické dopady. Brilantní je i část, která se týká volby soudů.

Ačkoli by se mohlo zdát, že obchody, a tudíž i právo obchodů je stejné na celém světě, nemají obchodní praktiky univerzální platnost. Z tohoto důvodu má Úmluva svoji důležitost, i když logicky naráží na to, že soudy jsou při jejím výkladu ovlivněny právem svého státu. Z tohoto důvodu je možnost uniformity výkladu Úmluvy velmi nepravděpodobná.

Neuniformní aplikace Úmluvy však vyvolává mnohé problémy. Úmluva je mezinárodní smlouvou a nikoli modelovým právem. Jejím účelem je standardizace práva na úrovni nad národními právními řády. Nemá být tedy integrována do národních jurisdikcí, nicméně je aplikována národními soudy. Všem těmto problémům se práce s mimořádnou mírou erudovanosti věnuje.

Bruselský režim mezinárodních nástrojů stanovících jurisdikci a uznávání a výkon rozhodnutí v civilních věcech je evropským rámcem uniformních pravidel, která alokují jurisdikci a umožňují snadnou použitelnost rozhodnutí ve věci v jiných zemích. Tento režim je však kritizován za svůj vztah k dohodám o volbě soudu.

Je tedy otázka, zda nastala doba tento režim změnit, zejména ve smyslu harmonizace zásad volby soudu, která by zvýšila efektivitu a zajistila, že se těmto dohodám dostane stejného zacházení ve všech dotčených zemích. Stejně tak je otázkou, zda nezměnit vztah k jurisdikcím mimoevropských zemí.

Za zvážení by rovněž stálo, zda by neměla být harmonizována volba práva, a to tím způsobem, že bude použito právo země, jejíž soud byl zvolen. Země civil law a země common law zastávají fundamentálně rozdílné přístupy k řešení konfliktů jurisdikcí. I tento problém zřejmě stojí za řešení.

Z práce je zřejmá jasná koncepce, logická struktura a představa o metodách, které by měly být použity. Tato koncepce však není podrobena kritické analýze. Autorka zvolila takřka výhradně deskripční metodu platné právní úpravy a jejích výsledků, založených výhradně na kvantifikačních kritériích. Použitá literatura je bohatá, včetně bohatého užití zahraničních pramenů. Práce je podrobným zpracováním dané problematiky a svojí hloubkou postihuje problematiku v širší týkající se formy a obsahu popisovaných problematik.

Grafická úprava je na dobré úrovni. Jazykové a stylistické zpracování práce jsou na rovněž na dobré úrovni. Práce disertantky s literaturou je výborná, včetně užívání citačních norem. Disertantka tedy prokázala, že literaturu umí správně používat a citovat z ní.

V rámci celkového hodnocení disertační práce lze uvést, že se jedná o práci komplexní, vyčerpávající a mimořádně důkladně zpracovanou.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Nebyla by vhodnější harmonizace prodeje zboží v rámci Evropské unie prostřednictvím směrnice či nařízení než užití Vídeňské úmluvy o mezinárodní koupi zboží v obchodech s mezinárodním prvkem?

Doporučení práce k obhajobě:

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

V Praze, dne 20.4.2018

doc. JUDr. Aleš Rozehnal, Ph.D.